

Hannele Karikoski, Starting School as an Ecological Transition: Parents as Informants in the Transit of Children from Pre-school to School Environments

Department of Educational Sciences and Teacher Education, University of Oulu, P.O. Box 2000, Fin-90014 University of Oulu, Finland

Acta Univ. Oul. E 100, 2008

Oulu, Finland

Abstract

In this study I examine how the parents describe the child's starting school as an ecological transition from pre-school to school growth environments. This concept is based on Bronfenbrenner's (1979) ecological theory. In terms of time-frames starting school is understood as a transition process which begins in the pre-school year, continues during the first school year and includes changes in the child's growth environment as well as in the child's role. The data derives from interviews with 21 parents of children from diverse educational contexts and the journals and interviews of parents from an additional three families.

In this study, a child's growth environment changed during the transition process from a child-centred, play- and learning environment to a goal-oriented learning and teaching environment directed by the teacher; from a social growth environment to a more individual working environment; and from a preparatory working culture (directed towards school-attendance) to an educative working culture aimed at citizenship. The child's role changed in the process from that of a pre-schooler to a school beginner, to a school child. This study brings in the school beginner's role.

The transition process was most flexible for pre-schoolers from the combined class, secure and multi-phased for pre-schoolers from the pre-school and school co-operation unit. For the Montessori child the transition was natural and quick, for pre-schoolers from the day-care unit, it was longest and most problematic. In conclusion, my research suggests that, although our school system aims to be equal for all, this is not the reality during the pre-school and school starting phases. However, by the end of the first school year all the children in this study had adjusted to the school context. They had fulfilled the criteria and expectations set for the role of the school child: such as becoming an academic learner; a performer of tasks, an object of evaluation; a responsible, concerned and well-behaved pupil, and a school companion. In summary, the school working-culture had a powerful homogenizing effect, adjusting the child to the school and to the role of school child.

Keywords: ecological transition, elementary education, growth environment, pre-school education, roles, starting school, the pre-school child, the school child, working culture.

Hannele Karikoski, Lapsen koulunaloittaminen ekologisena siirtymänä. Vanhemmat informantteina lapsen siirtymisessä esiopetuksen kasvuympäristöistä perusopetuksen kasvuympäristöön

Kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö, Oulun yliopisto, PL 2000, 90014 Oulun Yliopisto.

Acta Univ. Oul. E ??, 2008

Oulu, Finland

Tiivistelmä

Tutkimuksessa lähestyn lapsen koulunaloittamista ekologisena siirtymänä esiopetuksen kasvuympäristöstä perusopetuksen kasvuympäristöön ja tarkastelen millaiseksi vanhemmat kuvaavat tämän siirtymän. Koulunaloittaminen ekologisena siirtymänä perustuu Bronfenbrennerin (1979) ekologiseen teoriaan. Ajallisesti koulunaloittaminen ymmärretään siirtymäprosessina, joka alkaa esiopetusvuotena ja jatkuu ensimmäisen kouluvuoden aikana (Rimm-Kaufman & Pianta 2000). Siirtymäprosessi sisältää lapsen kasvuympäristön ja lapsen roolin muutoksen.

Erityisesti tarkastelen millaiseksi 21 oululaista vanhempaa kuvaavat kasvuympäristön kulttuurisen muutoksen esikoulun toimintakulttuurista koulun toimintakulttuuriksi ja lapsen roolin muutoksen esikoululaisesta koululaiseksi. Tutkimus on lähestymistavaltaan ekologinen, ja tarkastelun kohteena ovat arkielämän kontekstissa tapahtuvat yksilön ja kasvuympäristön vastavuoroiset vuorovaikutus- ja muutosprosessit (Bronfenbrenner 1979; Valsiner & Benigni 1986). Koulunaloittaminen siirtymäprosessina on lapsen ja kasvuympäristön keskinäinen muutos- ja sopeutumisprosessi. Kasvuympäristön kulttuurisen muutoksen tarkastelu muodostaa tutkimukseni taustan ja lähtökohdan. Roolimuutosta tutkin kunnallisen päiväkodin, esi- ja alkuopetuksen yhteistoimintayksikön, montessoripainotteisen päiväkodin ja esi- ja alkuopetuksen yhdysluokan esiopetuskontekstissa sekä koulukontekstissa. Tutkimusaineisto koostuu 13 perheen vanhempien haastatteluista ja kolmen perheen vanhempien kirjoittamista päiväkirjadokumenteista ja heidän haastatteluistaan.

Vanhempien mukaan lapsen kasvuympäristö muuttui esikoulusta kouluun siirryttäessä lapsikeskeisestä, leikki- ja oppimisympäristöstä opettajajohtoiseksi, tavoitteelliseksi oppimis- ja opetusympäristöksi, sosiaalisesta kasvuympäristöstä enemmän yksin työskentely -ympäristöksi ja kouluun valmentavasta toimintakulttuurista kansalaisyhteiskunnan toimintakulttuuriksi. Tämän muutoksen rinnalla vastaavasti lapsen rooli muuttui prosessinluonteisesti esikoululaisesta koulunaloittajaksi ja koululaiseksi. Koulunaloittajan roolin löytyminen oli yksi tutkimukseni päätulos. Roolimuutos kaikinensa oli vähäisin esi- ja alkuopetuksen yhdysluokan esikoululaisilla, jotka olivat harjoitelleet koululaisen roolia koulukontekstissa jo esiopetusvuoden aikana. Suurin ja jyrkin roolimuuotos oli kunnallisesta päiväkodista sekä montessoripainotteisesta päiväkodista siirtyneillä esikoululaisilla, joille koulukonteksti ja koululaisen rooli olivat etukäteen vieraita. Yksilöllinen ja vaihteleva roolimuuotos oli esi- ja alkuopetuksen yhteistoimintayksiköstä siirtyneillä esikoululaisilla, jotka olivat etukäteen tutustuneet koulun sosiaaliseen ja akateemiseen ympäristöön.

Kouluun siirtyminen lapsen ja kasvuympäristön keskinäisenä muutos- ja sopeutumisprosessina oli joustavin, helpoin ja yksilöllisin esi- ja alkuopetuksen yhdysluokan esikoululaisilla, turvallinen ja monivaiheinen esi- ja alkuopetuksen yhteistoimintayksikön esikoululaisilla, luonteva ja nopea montessorilapsella ja pitkäkestoisin ja ongelmallisilla päiväkodin esikoululaisilla. Tulosten johtopäätöksenä voidaan todeta, että vaikka koulutusjärjestelmämme pyrkii olemaan kaikille yhdenvertainen, se ei ole sitä esiopetus- ja koulunaloitusvaiheessa. Kuitenkin ensimmäisen kouluvuoden päättyessä kaikki tutkimuksen lapset olivat sopeutuneet koulukontekstiin ja täyttivät koululaisen roolille asetetut kriteerit ja odotukset akateemisena oppijana, tehtävien suorittajana, arvioitavana, vastuullisena, huolehtivana ja hyvin käyttäytyvänä koulunkävijänä ja koulukaverina. Koulun toimintakulttuurilla oli vahva sopeuttava ja yhdenmukaistava merkitys lapsen kouluun sopeutumisessa ja koululaiseksi kasvussa.

Avainsanat: alkuopetus, ekologinen siirtymä, esikoululainen, esiopetus, kasvuympäristö, koululainen, koulunaloittaminen, rooli, transitio, toimintakulttuuri.